بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2023/HC-A/243
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ
- އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟުކުރި ފަރާތް: މަރްޔަމް ޖިނާން، ބ.ކަމަދޫ، ސުއާއު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޤަރުޟު ނުހިމެނޭ ލޯނުގެ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަބްދުالله

ނިމުނު ތާރީޚް: 10 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1446
13 އޮކްޓޫބަރު 2024

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު:

21 މުޙައްރަމް 1445

08 އޮގަސްޓު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 370-CVC-2023
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ދަރަނި ނިޔަލުން ހޯދުމުގެ މައްސަލަ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 29 ޖަނަވަރީ 2023
- ނިމުނު ތާރީޚު: 22 ޖޫން 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

[illegible]

ވަކީލު:

[illegible]

އިސްތިއުނާފު ހަވާލުވި ފަރާތް

[illegible] ، [illegible] ސަރުކާރު

މަދަނީ- ދަރަނި ނިޔަލުން ހޯދުމުގެ މައްސަލަ- ދަރަނި ދެއްކުމުގެ މުއްދަތު ކަނޑައެޅުން- [illegible] [illegible] ދުވަސް ދަރަނިވެރިޔާއަށް [illegible] ކޯޓުގެ [illegible] [illegible]- ދަރަނިވެރިޔާއަށް [illegible] ދަރަނިވެރިޔާއަށް އޮތް އިޚްތިޔާރު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު، (މި ޤަޟިއްޔާ ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް އަދި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަބްދުﷲ ތާއީދު ކުރައްވާފައި)

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު

1. ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ[1] ގެ ފުރި އެކްސްޕްރެސް ލޯން ދޫކުރުމަށް ކަރަޒުއެއްބަސްވުމުގައިވާ އެންމެހާ ޝަރުތުތަކަށް ބ.ކަމަދޫ، ސާއްޖު، މުޙައްމަދު ޔާސީން[2] އެއްބަސްވެފައިވާތީ، 15 ޖޫން 2021 ގައި -/80,000ރ. (އަށްޑިހަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ ލޯނެއް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން މުޙައްމަދު ޔާސީނަށް ދޫކޮށްފައިވެއެވެ.

2. އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތަށް ބޭނުންވާ ލޯނުގެ ފައިސާ މުޙައްމަދު ޔާސީން އަދާނުކުރައްވާތީ، އެ ލޯނަށް ދައްކަންޖެހޭ އަދަދަކީ ފައިސާ، އިންޝުއަރެންސް ޕްރިމިއަމްގެ ފައިސާއާ އެކުގައި، އެކި އެއްފަހަރާ ރިކަވަރީގެ އަދި ލޯނުގެ މައްޗަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ސިވިލް ކޯޓުގައި ދައުވާކުރައްވައެވެ.

3. އެ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 370-CVC-2023 ފައިސަލާއިން ބަލައި، މުޙައްމަދު ޔާސީންގެ ޙައްޤު ޝަރީޢަތުގައި[3] ޙުކުމްކުރައްވައިދީ އަންނަނިވި ގޮތަށް ނިންމަވައެވެ.

> "ދުރާލާ، ބޭނުންކުރި ކަރުދާސްތައް އަލީގައި ބުނެވުނު ބ.ކަމަދޫ، ސާއްޖު، މުޙައްމަދު ޔާސީން (ދރފ. ކާޑު ނަންބަރު A250875) ގެ އެދުމަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ކޮމްޕެނީ (ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު C-22/1982) (މީގެ ފަހުން "ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް") އިން ފުރި އެކްސްޕްރެސް ލޯން ދޫކުރުމަށް ކަރަޒުއެއްބަސްވުމުގައި އެންމެހާ ސަރުދާރުކަން އެއްބަސްވެފައިވާތީ 15 ޖޫން 2021 ގައި -/80,000ރ. (އަށްޑިހަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ ލޯން މުޙައްމަދު ޔާސީނަށް ދޫކޮށްފައިވާތީ، މި ލޯނާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު ޔާސީންގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް ލޯން ދައްކަވަންޖެހޭ ކަނޑައަޅައި،

---

[1] . ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު C-22/1982

[2] . ދރފ ކާޑު ނަންބަރު A250875

[3] . މަދަނީ މުރާފަޢާތުގެ ޤަވާޢިދު ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދައުވާ ކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކަށް ހާޟިރުކުރުމަށް ޢަމަލުކުރުމަށްފަހު ދައުވާ ކުރެވިފައިވާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި މައްސަލަ ނިންމުމަށް ޙުކުމްކުރުމާއި ބެހޭ ކޯޓުގެ ސަރަޙައްދު ނިޔާކުރުމުގެ ދިފާޢުން ގެންދިޔުން އަންގައިން ޤަވާޢިދު

ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ލޯން ދޫކުރުމުގައި [illegible] ޝަރުތުތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަމުގައި، [illegible] ސާބިތުވާކަމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަމުގައި،

22 ޖޫން 2023 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ލޯނުގެ ބާކީގައި 56,749/15ރ. (ފަންސާސް ހަ ހާސް ހަތްސަތޭކަ ސާޅީސް ނުވަ ރުފިޔާ ފަނަރަ ލާރި) ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާކަން ސާބިތުވާކަމުގައި، [illegible] [illegible] ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ [illegible] [illegible] [illegible] (22 ޖޫން 2023) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1,940/-ރ. (އެއްހާސް ނުވަ ސަތޭކަ ސާޅީސް ރުފިޔާ) ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއަށް [illegible]، 07 [illegible] 2024 ގެ ނިޔަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

4. [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 370-CVC-2023 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެއެވެ. [illegible] އިސްތިއުނާފުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަމުގައި، [illegible] [illegible][4] އެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތައް

5. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 370/Cv-C/2023 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވެއެވެ.

---

[4] . [illegible] ކޯޓު ނަންބަރު A250875

ނަމަވެސް ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ އަރުވާތާ ގެންދިޔުމުގެ ހުއްދައަށް ހައިކޯޓުގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ މަޖިލީހުގައި[5] ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން އެދިވަޑައިގަތުމުން، އެ ހުއްދަ ދެވިފައިނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި މައްސަލައިގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ މަޖިލީހުގައި ހުށަހެޅިފައިވަނީ 1 (އެކެއް) އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއެވެ.

- އެ ނުކުތާ އަކީ: މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021) ގެ 92 (ށ) 1 (i) ގެ ދަށުން އިންޖަންކްޝަން ނަގައިދިނުމަށް ދައުވާކުރުމުގައި އެދިފައިވާއިރު އިންޖަންކްޝަން ނަގައިދީފައިނުވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާމެދު ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ

6. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން ދިފާޢުގައި ހައިކޯޓުގެ މަޖިލީހުގައި ގޮތުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ދައުވާގައި އިންޖަންކްޝަން ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވިނަމަވެސް، ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމުގައި އިންޖަންކްޝަން ނަގައިދީފައިނުވާކަމެވެ. ހަމަ އެހެންމެ، ކޯޓުން އިންޖަންކްޝަން ނަގައިދިނުން ޙުކުމް ކުރުމުގެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމާ އެކު ނުވަތަ ޙުކުމްކުރާ ދުވަހާ ހަމައަށް ނުދައްކާވާ ފައިސާ ނަގައިދިނުމަށް ކަމަށް ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމުގެ 8 ވަނަ ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ރަނގަޅު ނޫން ކަމަށެވެ. އެހެނީ އިންޖަންކްޝަން ފައިސާ އަދި ޤާނޫނުގެ ފައިސާ [illegible] ފައިސާ ކަމަށެވެ. އަދި އެ ފައިސާ އަކީ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ފައިސާ ކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން މި މައްސަލައިގައި ޙުކުމުގެ ފައިސާ ދައްކާ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން ލޯނުގެ ފައިސާ [illegible] ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މުއްދަތު

---

[5] . 20 އޯގަސްޓު 2024 ވަނަދުވަހުގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ މަޖިލިސް

ކުރުކޮށްފައިވާތީ، އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުގެ ފައިސާ ދައްކާ ނުނިމޭނެ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދެނީ ކޯޓުގެ އިންޖަންކްޝަނާއި ޖާރީކުރަން ނަގައިދިނުމަށް ހުކުމްކޮށްދިނުން ކަމަށެވެ.

7. ޤަރާރުގައި ދައްކަން ޖެހޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ހުކުމްކުރުމާ ހަމައަށް ދައްކަންޖެހި ނުދެއްކިވާ ފައިސާ މިހާރު ދައްކާފައިވާ ކަމަށާއި، މިހާރުވެސް ކޯޓަށް ފައިސާ ދައްކަމުންދާ ކަމަށެވެ. އަދި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ޖަމާކުރުމަށް އެދިފައިވާ ފަދައިން 2026 ގެ ޖޫރީ ހަމައަށް ކޯޓު ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކާނެ ގޮތުގެ ޕްލޭނެއް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރުން

8. މި މައްސަލައިގައި ދައްކަން ޖާނުގެ އެންމެހާ ރިކޯޑްތައް ބަލައިލުމުން، ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ޖަމާކޮށް ދައްކަން އޮތް ފައިސާ އެކަށީގެންވާ ކޯޓު ފޯރުކޮށްދީފައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއިން ކަނޑައެޅި ސަރުކިއުލަރ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ދެކެވޭ ކަމެއް ނެތެވެ.

9. ދުވަހުގެ މުއްދަތު އެއް ގޮތަށް އެއްބަސްވުމަށް ބަލައިނުލެ، އިންޖަންކްޝަން ޖާރީކުރަން އަރިހުންދާން ޖެހޭ ބައްޓަންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މިފައިސާ ހިފެހެއްޓުން ގޮތަށް ގެނެސް އެއްވެސް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ގޮތް ނެތީ ފައިސާގެ އެއްބަސްވުމަށް އެނގެއެވެ.[6]

10. ދަރަނި ކުރަންޖެހޭ ދައްކާ ފޯމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފައިސާ ހިސާބުތަކުން އެދިފައިވާ ފަދަ ބައްޓަންކުރުމުގައި، އެއްބަސްވުން ގޮތް ގެނގެން ނުދެއްކިވާ ފައިސާ އާއި އަރިހުންދާ އިންޖަންކްޝަނާއި ޖާރީކުރަން ފައިސާއެއް ކޯޓުގެ ބަލި އެއްބަސްވުމަށް ފައިސާ އަދި މަދަނީ ޖާރީކުރަން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އަދި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކާފައިނުވާ ކަމަށް ޖާރީކުރެވިފައިވެއެވެ.[7]

---

[6] . ޤާނޫނު ނަންބަރު ހަމަޖެހިފައިވާ ބާބުގެ 1- ވަނަ އެއްބަސްވުން

[7] . ޤާނޫނު ނަންބަރު ބައްސި ފޯމުގެ ޕާޓްގެ 4 (ޢަދުލް ގާނޫނު ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގެ އަދި ފައިސާ)

11. ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 8 ވަނަ ނުކުތާގައި ދަށު ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ލޯނު ނުވަތަ އޯވަރ ޑްރާފްޓްގެ ދަށުން ވަކި މުއްދަތަކަށް ދައްކަންޖެހި ނުދައްކާވާ ފައިސާ އާއި އެ ފައިސާ ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން އަރަމުންދާ އިންޓްރެސްޓް ނުވަތަ [illegible] ފައިސާ ހިމެނޭ ދައުވާއަކީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[8] 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާއެއް ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ދައުވާއާ ގުޅިގެން އަރަމުންދާ އިންޓްރެސްޓާއި [illegible] ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅުމާ ހަމައަށް ނުވަތަ ޝަރީޢަތުން ހުކުމްކުރާ ދުވަހާ ހަމައަށް [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. އަދި މި ބާވަތުގައި ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] ހަމައަށް [illegible] [illegible] ފައިސާ [illegible] ކަމަށެވެ.[9]

12. ދަށު ކޯޓުން މިފަދައިން ފާހަގަކޮށްފައިވީނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލޯނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންޓްރެސްޓާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

[9] ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 8 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން

13. މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ[10] 119 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ދައުވާއެއްގައި އެ ޤާނޫނުގެ[11] 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންޓްރެސްޓް [illegible] [illegible] [illegible]. ނަމަވެސް، އެ ޤާނޫނުގެ[12] 120 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު އެ ޤާނޫނުގެ[13] 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible]. އެހެންކަމުން އެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible]. އެހެންކަމުން [illegible].

---

[10] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

[11] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

[12] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

[13] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021

14. ހަމަ އެހެންމެ މި މައްސަލައިގައި، ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް [illegible] ރިކޯޑަށް ބެލިއިރު، ލޯނުގެ ފައިސާ ދައްކާ ހަވާލްކުރުމަށް 07 ޖުލައި 2026 ދުވަހާ ހަމައަށް [illegible] [illegible] އަށް [illegible] ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބުނެފައިވާކަމަށް ދަށު ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ 07 ޑިސެމްބަރު 2024 ގެ ނިޔަލަށް ލޯނާ ގުޅޭ އެންމެހާ ފައިސާ ދައްކާ ހަވާލްކުރުމަށެވެ. މިއީ ދަށު ކޯޓުގައި ދައުވާކުރި ފަރާތް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން އެދިފައިވާ މުއްދަތަށް ވުރެ ކުރު މުއްދަތެކެވެ. ދަށުކޯޓުގައި ދައުވާކުރި ފަރާތުން ދައުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] އެ މުއްދަތު [illegible] [illegible] ކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބެއް ދަށު ކޯޓުގެ ރިކޯޑުގައި ނުވަތަ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ.

15. ހަމައެހެންމެ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ދަށު ކޯޓުގައި [illegible]، ލޯނު ފައިސާ ހަވާލްކުރުމަށް 07 ޖުލައި 2026 ދުވަހާ ހަމައަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގައިވެސް ވާހަކަދައްކާފައެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކަށް ބެލުމުން އެނގެއެވެ.

16. އިސްވެ ދެންނެވުނު ފަދައިން ލޯނުގެ ފައިސާ ދައްކާ ހަވާލްކުރުމަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން އެދުނު މުއްދަތަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތެއް ދަށު ކޯޓުން [illegible]، ދަށު ކޯޓުން ޙުކުމް [illegible] [illegible] ދިން ފަރާތުގެ މަސްލަޙަތުގައި ކަން [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] ލޯނު [illegible] ފަރާތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލޯނު ދިން ފަރާތުން (ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

17. މިސްލު ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 370-CVC-2023 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި 07 ޑިސެންބަރު 2024 ގެ ނިޔަލަށް ހުކޯ ދައްކާ ޚަލާޞްކުރުމަށް އެ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚުގެ ބައި ބާތިލުކޮށް، ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީ.އެލް.ސީ، ސުޢާދު، ޝަބްނަމް ޖާނަން އަށް 15 ޖުލައި 2021 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ -/80,000ރ (އަށްޑިހަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ ލޯނު އެގްރީމެންޓް ލޯނު ދެވިގެން އަނބުރާދޭން އިންސްޓޯލްމަންޓް ޝެޑިއުލްގެ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމުން އެއްބަސްވުމާ ބާކީ ހުރި ފައިސާ 07 ޖުލައި 2026 ވާއިރުގެ ނިޔަލަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އަށް ދައްކައި ޚަލާޞްކުރުމަށް ޝަބްނަމް ޖާނަން އަށް އަންގައި ދިނުމުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށް މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ރައުޔު

18. ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޖީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް ޢަބްދުﷲގެ ރައުޔު

19. ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޖީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

20. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ހުކުމް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު ވެއްޖެކަމުގެ ހާލަތުގައިނަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[14] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސަބަބެއްނެތިމުއްދަތުގެ ބޭރުން ހުށަހެޅުނުނަމަ ބަލައިގަނެވޭނެކަމަށް، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގެއްލުން ފަހުން ފާހަގަކޮށް ސަބަބެއްނެތިމުއްދަތުގެ ބޭރުން ހުށަހެޅުނު ބަލައިނުގަތުމަށް ފާހަގަކޮށްފައެވެ.[15] އެހެންނަމަވެސް ސަބަބެއް ނެތިމުއްދަތުގެ ފަހުން އަދި ބިނާކުރެވޭނެ އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[16]

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްލާމް ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތިން ކަންކަން ބެލުމަށްފަހު ހުކުމްކުރަމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 370-CVC-2023 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމްގައި 07 ޑިސެންބަރު 2024 ގެ ނިޔަލަށް ލޯނު ދައްކާ ޖަދުވަލުކުރުމަށް އެ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަރުތީބުގެ ބައި ބާޠިލްކޮށް، ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ މުއާމަލާތުން ބ.ކަމަދޫ، ސަމާޓް، ޝިނާން އަށް 15 ޖޫން 2021 ގައި ދޫކުރައްވާފައިވާ -/80,000ރ (އަށްޑިހަ ހާސް ރުފިޔާ) ގެ ލޯނު އެގްރީމަންޓް ފޯރު ދެވިފައިވާ އަދަދުން އިންތިޤާލުކުރުމާއި ޒިންމާތަކާއި ގައިސާ ހިމެނޭގޮތުން އެހީތަކުގެ ބޭނުމަށް ގައިސާ 07 ޖޫން 2026 ގެ ނިޔަލަށް

---

[14] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
[15] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
[16] . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ދައްކައި ޚަލާޞްކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި މިގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމްކޮށްދީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ